

אמא אהובה

בת 96 היית במותך, בת למשפחת ליבמן, אחרונת הגרעין הליטאי במענית שרבים ממנו היו עמודי הטווח בקיבוץ

אישה יפה היית, גאה, צנועה, חרוצה, שמחה עם הוש הומור מיוחד שכל מעייניך היו להיטיב איתנו, אבא ואני.

הייתה לי אימא שידעה עברית טובה מנעוריה, אבא היה כותב פיליטונים ושירים ולאחר מכן היה מגיש לך אותם לבדיקה, אך במשפחתנו המעטת בדיבור, שתיקתך אמרה את מה שאת חושבת ללא מילים ורק הקרובים לך הבינו את רחשי לבך, להוציא ממך מה באמת את חושבת היה בלתי אפשרי ואז היית אומרת לא חשוב, עזבו.

עשית הכל ובאמת הכל כדי שיהיה לנו טוב, ובשבילך כלום, רק לאחר שאבא נפטר התחלת לבקש בשבילך, למענך, לביתך.

אני זוכר את ארוחות הערב הנפלאות לאחר אימוני הכדורעף, עד היום אני פוגש חברים שמזכירים לי את אותן ארוחות ערב הבלתי נשכחות ואנחנו כבר עברנו את השישים יותר קרובים לשבעים. אני זוכר את החבילות לצבא גם כשהייתי במילואים, את היית זו שלמורת רוחו של אבא היית מכניסה לחבילות סיגריות, משקאות חריפים וכל מיני דברים אסורים, כביכול.

נכדייך זוכרים את ביתכם כבית מיוחד תמיד חם ומוארי עם פרחים ופרות מהבוסתן ומשחקים שאבא בנה וריח של תבשילים כשאת אמא דואגת לכל שלא יחסר ואבא ממלא אותם בסיפורים וחוויות של פעם.

לפני זמן לא רב כשבאתי לבקרך ואת כבר לא אומרת שלוש מילים רצופות וכולם חושבים שהדימנסייה השתלטה על חיידך, שאלת אותי לפתע, אתה רוצה לאכול משהו? ארבעת נכדייך קראו לך סבתא, גם שבעת נינייך קראו לך סבתא ואני מצאתי את עצמי קורא לך גם כן סבתא, אולי שריטה מאותם ימים,

המחילה האחרונה שלך הייתה למרים אחותי כאשר השלמת עם מרים ועם עצמך וקיבלת אותה לחיידך. וכך כשאת שוהה במעונך האחרון " לי ולך במענית ולאחר מכן שיוף במעברות " גרמת בעקיפין לכך שמרים ואני ניפגש כל שבוע בביקורינו השבועי ונתקרב האחד אל השני כפי שלא ידענו בעבר ועל כך תודה, תודה רבה לך.

מתוך שיר של יהודה פוליקר "אל תלכי עכשיו אל תלכי עכשיו"

" את כל מה שחשבת וכל מה שהרגשת
את כל מה ששמרת יכולת להגיד ולא אמרת
החיבוק שנתת לעתים, ומעט
החיוך והצחוק בשפתייך שלך שעצרת
אל תלכי עכשיו אל תלכי עכשיו "

אבל את החלטת לסיים את מסכת החיים ארוכת השנים, אך הגוף החליט אחרת וכך קרה ששנים את לא ממש אתנו. והיום סוף סוף התאחדה החלטתך עם גופך, סגרת את עינייך ואמרת מה שסיפרתי זה מספיק. מיציתי את חיי, ואפשר להיפרד ללא כאב, בסיפוק רב ובאהבה.

נוחי לך אימא ליד אבא בשלווה ובשקט, כאן תוכלי לומר ולספר לו כל מה שלא הספקת, ולא העזת, כל מה שרצית לומר ולא אמרת בלי שאף אחד יפריע לך, נוחי לך בשקט ובשלווה שרק יער מענית יכול להעניק לחבריו

שלום לך אימא יקרה, אימא, אהובה.

אני רוצה להודות מקרב לב לצוות המלווה ממעגית לאורך השנים, לצוות האחיות בבית הסיעודי שיזף במעברות שעשו עבודת קודש, היית בשבילם כמו מלכה לסוף הייה. מי שלא נחשף לעבודת האחיות לא מבין כמה רגש, כמה סבלנות ותעצומות נפש נזקק הצוות כדי למלא את משימותיו. אימא ידעה הרבה רגעי אושר, צחוק ושמחה והצוות מצידו החזיר לה אהבה בזמן שהותה בסיעוד. כולי תקווה שיוותר בכן הכוח להמשיך באוהה מסירות עוד שנים רבות.

ואחרונה אני רוצה מאוד להודות לאחותי מרים, לדאגה הרבה, לעזרתה בעניינים של חולין וחג, התעניינה והגיעה כדי להיות עם חביבה, תודה, תודה רבה לך מרים בשמי ובשם כל משפחתי מקרב לב.

ולכם קרובינו וחברינו תודה רבה שבאתם למרות החום, השמש היוקדת וערב החג, אז בצדו של העצב יש גם התחלות חדשות שהן מאוד משמחות ונותנות הרבה טעם לחיים

תודה רבה .

דוד הראל (2013 3 31)

לסבתא הכי חביבה בעולם.

שירה של זלדה "לכל איש יש שם" שבוצע לימים ע"י חווה אלברשטיין בוסס על דברי חז"ל שאומרים כי לכל אדם שלושה שמות.

הראשון הוא זה שקוראים לו הוריו

השני הוא זה שקוראים לו בני האדם

והשלישי הוא מה שקונה לו הוא בעצמו

במקרה שלך סבתא חביבה, מדהים לראות כי כל השמות אחד הם.

היכולת שלך להעניק ולסייע לפנק ולארח לרקוד ולשמח, ולעיתים ברגעי אינטימיות נדירים לשמוע את הסיפורים הפיקנטים והמעניינים שלך בסתיומו בצחוק המתגלגל שנשאר איתך כמעט עד הסוף של החיים. פשוט חביבה!

כילדים נזכור תמיד את הבית המבודד בתוך גן עדן של עצי פרי עם הנדנדה המפורסמת ששימשה אותנה כמעט לכל דבר, את האבוקדו מעורבב בביצה קשה, את הסיגריות המוחבאות מבלי לראות אותך באמת מעשנת אותם את החופש ללכך את הבגדים כי סבתא תדע כבר לנקות את הכתם ואת החופשים שבילינו שם רק איתך ועם סבא ולא ממש רצינו לחזור

לפני זמן מה הסתכלנו כל הנכדים על עבודות השורשים שעשינו בתיכון והבנו עד כמה המסע שלך היה מדהים, קשה לראות איך תסריטאי הוליוודי היה מצליח לכתוב תסריט כל כך מדהים שהתחיל אי שם במלחמת העולם הראשונה עם טרגדיה אישית נוראה והסתיים עם סוף כל כך טוב בו מרבית מיעדי המסע הוגשמו במלואם. מהקמת מדינה, קיבוץ, משפחה, נכדים, נינים ועוד הרבה הרבה הישגים אחרים.

אני כותב לך מעבר לים אבל מרגיש בר מזל שהענק לי את הזכות להפרד ממך ממש יומיים לפני שנפרדת מהעולם, את שכבת לך שם עם העניים הכחולות והיפות, השיער מסורק לצדדים והרגשתי שאת מוכנה לחתום את המסע המדהים שלך ובצדק

שכבי לשלום סבתא

ניב - בשם הנכדים.

סבתא חביבה, חביבוש, חביבקה או בקיצור סבתוש.

מה נוכל לספר עליך סבתא?

היית אישה יפה, צנועה עם קול זמיר

היית הכבסנית מספר אחת בקיבוץ ובכלל בעולם. אין כתם שלא הצלחת להוציא.

תמיד שהיו לנו כתמים מתות או מרימון והמטפלות אמרו שהחולצה לעולם לא תחזור להיות נקייה היינו אומרים שסבתא שלנו מורידה כל דבר. ואכן כך היה.

אהבנו לבוא לסבא ואלייך למענית, היה לכם בית קטן בערבה. בית קטן ומסביבו מלא צמחיה, עצים גדולים וגינה עם פרחים. הייתם מקבלים את פנינו עם לוח שעליו סבא כתב ברוכים הבאים. היית תמיד מכינה ארוחה אהבנו במיוחד את הסלט אבוקדו עם ביצה קשה שהיינו זוללים בשניה, את הביצה מקושקשת עם הבצל וסלט ירקות היינו יושבים יחד בנדנדה בחוץ ותמיד היית דואגת שנהיה עם משהו ביד, שסק מהעץ ליד הבית, עוגיה או כל דבר אחר העיקר שנאכל.

כשהיינו בצבא היית שולחת לנו חבילות, מלא כל טוב ותמיד עם עוגיות תמרים שהכנת או טעמי, כי זה היה הממתק האהוב עלינו. אני זוכרת שהייתי בקורס מכיות מחזור ק"ז. היה לי מאד קשה בקורס ויום אחד קוראים לי ואומרים "דפנה, קיבלת חבילה מסבתא שלך. על החבילה היה כתוב לכבוד דפנה הראל קורס זיין". כל כך צחקתי שעד היום אני זוכרת את הרגע הזה.

אנחנו זוכרים אותך בחתונות שלנו, כל כך היית גאה ואפילו רקדת לצילי המוסיקה כי כל כך אהבת מוסיקה

לא היית דברנית גדולה סבתא, אבל תמיד ראינו את שמחת החיים, את הצחוק המתגלגל מכל בדיחה או הלצה, את חוש ההומור והחיוך הגדול שנשאר כמעט עד הסוף

בשנים האחרונות כבר היית במענית ואחר כך במעברות. בלי ולך ואחר כך בשיזף, ואני זוכרת שכל פעם שנכנסנו המטפלות היו אומרות לנו "סבתא שלכם זה משהו מיוחד"... כל הזמן צוחקת וכל כך נחמדה".

כשהיינו באים עם הנינים, תמיד היית מאושרת. פתאם החיוך היה מתרחב. היית משחקת עם תמרי בכדור או נותנת יד חמה ואוהבת. וכשהיינו הולכים היית עושה שלום עם האצבעות באויר.

כך נזכור אותך סבתא, צוחקת, שמחה, מחבקת ואוהבת.

אנו שמחים שהספקנו להפרד ממך, להודות לך על כל מה שהיית עבורנו ועל היותך את, סבתא נפלאה ונהדרת.

חיבקנו אותך חזק חזק ונתנו נשיקה גדולה על המצח.

תנוחי בשלום סבתא ותמסרי לסבא דרישת שלום מאיתנו כי אנחנו מתגעגעים

אוהבים אותך מאד, כל הנכדים

ניב, דקלה, דפנה ורעות.

דברים לזכרה של חביבה .

חביבה, לפני ימים אחדים בקרתי אותך שכבת במיטה שקטה, רגועה, שלווה, מביטה עלי, אך בת קול כבר לא עולה מפיוך. חשבתי: מה עובר עלייך, האם את שלמה ואת עושה סיכום ל-96 שנתיך?

שקט, עוד ליטוף וחיוך ואז המחשבות מציפות אותי, ואיזה תסריט אני רואה לנגד עיני- העיקר שאת לא סובלת מטפלים כך במעברות באהבה ובמסירות רבה

לא ציפיתי שזאת תהיה הפעם האחרונה

חביבקה, בשבת לקחתי את האלבום המשפחתי שלנו הרבה זכרונות אצורים בליבי מילדות עד היום אפרד ממך בכמה מילים ובתמונות אחדות מתוך חייך, וכל אחת מגלמת בתוכה סיפורים שלמים עלייך ועל משפחתנו (כי אי אפשר להכיל את 96 שנתיך)

תמונה ראשונה - אישה עובדת בגן הירק, בשמש יוקדת, ולא מוותרת, ואחר כך במכבסה משעות הבוקר המוקדמות עד שהכביסה כולה נקייה - חרוצה ומתמידה, שלא חיסרה יום אחד של עבודה

תמונה שנייה- אישה עובדת ואמיצה כשאבא היה זקוק לתרופה, לאחות, לרופא - וזה קרה לא אחת, אין דבר שיעצור בעדך גם בלילות חושך ורוח סערה בזכותך אבא חזר לאיתנו במהרה

תמונה שלישית- דוד ואני. את דואגת ומסורה כמו בסיפורים- שנאכל, שנלבש מעיל חם, שלא יחסר דבר. זכורים לי חלומות וריחות טעימים של ילדות- לפתן שזיפים, ותפוח עם קינמון וצימוקים עשוי היטב בתנור, זכורים לי השסק הפטל והגויאבות שאבא גידל מסביב לבית המיוחד שלנו, ואת הכנת לנו בקערית קטנה את הפירות עם הרבה סוכר מתוק, גם אם לא צריך

תמונה רביעית- לפני מספר חודשים, בטיול של בוקר שבת, צילמתי אותך יושבת מתחת לעץ פיקוס ענק. אפשר היה להרגיש את שורשייך החזקים למטה, ולמעלה כל הענפים המרשימים ומסועפים מספרים על סבתא חביבה, שזכתה לסבתאות מאושרת ושמחה. גאה בנכדיך ובנינים הרבים והמתוקים שעוטפים ומחזירים לך אהבה.

תמונה חמישית- היו גם ימים קשים ולא קלים, אך את זה שמרת בליבך בפנים היית חזקה וברירה ובדרך שלך ניווטת את ספינת חייך- 96 שנים.

תמונה שישית- האלבום נסגר עם סיפורים רבים על משפחה,

אנחנו מלווים אותך למנוחה אחרונה ליד אבא.

ובעצב מרכינים ראש בגבעה המוקפת עצי אורן בגבעה של מענית

נפרדת ולא שוכחת את רצונך הטוב לכולנו

הענינה

סעתי

נוצרת: ברוסיה בשנת 1917.

זמרת: בקיט ספר אטסא המוקום נקרא "פונר".

ביט הספר התיכון היה רחוק מאיתנו. אחרי התיכון

דברתי זהנברה הייתי בשומר הצעיר באג שברד נקראנו "נבירי".

ולאחר מכן ה"דובים" הייתי אצל קדינה בתנועה של חילמי

היה זהשמה אולי ישמעל שמרנו א לשמה הדיבור וכן

א המודות משהיה דובר אותם היה נידון זמשפט.

שפת המוקום היתה זמשאית אך בקיט הספר דוברנו אידיש

מכאן אפשר זממוד שביט הספר היה יהודי, וכן זמזנו בו

לם דברות. א הקובץ זמזתי כבר בקיט הספר.

זאיתי קראו זאה. במזמזוז הזאת הוטושנה אייתי היתה

במזמזוז והזנה א ילדיה וכשרדמה זמזאת קיבלי כדור בראש

ומתה. נפסרה ב1918 כשהייתי בת שנה.

אז שאבי מזא אישה אחרת זמזתי בקיט יתומים לם אחי

וזיה אחד היתמזנו זמזוז הביתה.

אבי היתחזן לם אישה זממה שרה תילן היא היתה

אופה זמזוז במאפיה שהייתה זיד ביתנו ואני מאוד אופתי

אותה. אייתי החורזת נספתה בשאה.

אבי נקרא מנחם. הוא היה לסיק מאוד ומרחם א

לזייס ומקטא אותם זמזמנו. לזר זאיתי החורזת במאפיה.

בין לזיסוקיו זווה נספכים ומרם זמזקת הוא איש מנוכר

מאוד. אבי נפסר ממיתה של שיהא.

היו זי שזשה אחיים מוהאמטא הוטושנה הוטושן נפסר זיבני

שנוצרת. מוהאמטא הפניה שני אחים ואחוז.

יקוסטאל המבזר שביניהם היה במזדק נכס וליד זמכן התקבר.

הבני היה שדן והוא נספר בשטוח.

הוא מהאסו היטשנה דוד שמו נסד זמרגנטינה שהייתי בליסא
דד במניה היתה קרובה למשפחה של שרה (אמנו החורגת)

המשפחה שידחה אותה אז דוד שהיה באוגנטינר הוא

קיבא אותה והוא באה זמרגנטינה ובאמה חדה שתי בנה

דוד היה מהפכני ובמקום הדורה של אשה מהכנה

מאגר המבדים לכן הכניסו אותו לבית הסוד.

דוד נסבה התאונה הדורה.

ברוך אחי הישני אה ארזה ב 1926 מאורח סיוח בארץ יסטו

הגיד זינושלים בירושלים הכיר למשפחה דתית. מאס מאס הוא נמשך

זרם והתחתן עם אישה מאמה שלדים, בישבונו זו היתה

הבתאה גזורה מכיון שאר בדם לא הינו למשפחה (איי ,

אברהםרה היינו בשומר הדור.

דד היום הוא שומר A משורת דתית ונחזו זהה ז תדים

בנתיים אישתי נפסרה וכיום הוא חיי בבית אבות.

כפי שאמרתו קודם החיים היה מאומה זמרגנטינה ישסל, היינו G

בנות שהתנדבנו מאומה ארזה דרך יאוסלביה. משם כך חיתנו

בנישטויז מקומים הסקס היה מאוד חבבי אנדים, בגאוסלביה

שהינו נשנתיים ואם אמנו זמרגנטינה באניה שנקראה קתורדוס.

אמנו זמרגנטינה ב' (איה בילת זמרגנטינה).

נחתנו בחובי נהיה שם שהינו כשבואים בנדי חקלא אה

B היתמדות בצורה זמרגנטינה יותר משם דברנו זקוקול כפר-

מנחם ואור תקופה יקרה דברנו זמרגנטינה הדיקים שהיה

שם הדד גרמן אישתי. משם דברתי משירז והדסרפטי

זמרגנטינה הגאוסלבי שאתי הייתי הלישכת בנרזי B נחתת יהודי

זרד טאשן זמרגנטינה. זמרגנטינה קרוב זמרגנטינה שאחכ הרינו אה זקוקול

חזור.

כאשר הימים היפים של הנילי באה נמשכה לזכור.
ועם אהרון היה בה הנמשכה באה זכור את הדרך
וז'הרשח ממנו. תבור לה אונתני ישיח זהרשח זכור
אשרי שיחור רבוב הורקאנו ז'יבולי ושיח הכרתי
את ספא והרשחתי ונשארתי במשפחתי.
אך עד היום אינו נאורשח על 1947 (תש"ז) אני
ימידי.

— MIC LOPPO R UNIC

LOPPO R UNIC

מסקא מסכתא

עונת יום הולדת

צורר סיפורים של סבא וסבתא (האנשים כאהבה מסכתא חביבה זיוו הוהער)

זה יום שחינו א והנה רבא בא מסכתא חביבה נחלא אה שנה.

נוטן מקרב זק אונן אמרנא, שנים רבות של ברטולא, שנחות וס סבא זק אמרנא.

אמרנא ש"י משפחה צומח זמנא (סאור זכרונות חיים -

חברות רירי וינסב בני אדם, שאדם זמנא ראויר נוחין!

אבא ארזנו זה שונה - יש קרוב מצה וקרוב מצה -

במקרים כמה הטבא שותק ואינני אונה.

ואילו מסכתא - אמת ונחמה אים - כי זכרונות אים

היא איננה תומנת ידה בצמח

סבא מסכתא סבא זנו א פשיטבא רחשונה אבא

זה התחיל בדיק בקי

פשיטה חזי פשיטה נובט אחז חזוף ודי

ואם חשבתי באיני זנסות צצאוי!

ואין הטבא היה נירא?

הוא היה כזה כזה - זכרה נזה ומחושק

ומה שהרשימ ביומ - היה האף.

בחור חיינו אלה זירקני (סקוב) זמס נדיב של אפי

בדיק אל בצמח סתא.

היא היתה יופי של אמתה דם א דבר

יחשנה סגירות כמו קסא ואם אמרתי זה:

ב חז תמידי זלמן נשיקה זק של אמן!

אם חביבה ידה זקוד זשו אים כי דם קרוב אנס

אין ברוב הימקרים נחתי זה ב'נס!
חבטתי סבאן בריזיקר ע'ס ה'ס כונו אלוק ליברנים
ד' נאה וליבתי.

